

bergeend (2 legsels), kuifeend (1) en slobeend (2). Verder bontbekplevier (6), gele kwikstaart (2), en graspieper (1). De talrijkste soort was de kievit met 161 legsels. Hiervan zijn er 52 gepredeerd door vogels, waaronder meeuw/kraai (36), bunzing (11) onbekend (11) vos (2) en overige dieren (5). Bij de kieviten gebeurde dit vooral op maïspcelen. De predatie bij de grutto, waarvan het aantal legsels 70 bedroeg, kwam uit op 11 broedsels die verloren gingen. De bekende veroorzakers waren hier meeuw/kraai (2), bunzing (1) en vos (7). De derde talrijke steltloper was de

tureluur (25 legsels). Hiervan was er predatie door bunzing (2) en meeuw/kraai (1). Blijft nog over de scholekster (24 legsels). Bij deze soort gingen twee broedsels verloren door activiteiten van een bunzing. Een belangrijke conclusie is, dat het slecht gaat met de kievit, een uitspraak die berust op de resultaten van vele decennia weidevogelbescherming. De weidevogelbeschermingsgroep is een eigentijdse organisatie, die samen met de deelnemend agrariërs tal van initiatieven ontplooit. Zo worden er bijvoorbeeld percelen plas-dras gezet en pompen met zonnecollectoren geplaatst. Ook is een

drone in gebruik, die onder andere is ingezet voor het monitoren van velduilnesten en het volgen van hun kuikens. Maar er zijn tal van andere mogelijkheden voor andere vormen van onderzoek bij weidevogels. De gedigitaliseerde versie van het rapport is te raadplegen op de website van de Vogelwerkgroep.

Bieshaar, G.& G.-J. van Loenen, 2018. Weidevogelbescherming in het westelijke Eemgebied in 2018. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 272, 13 pagina's.

Vogelopvangcentrum Midden-Nederland helpt vogels in nood

Dick A. Jonkers

Aan de Burgemeester J. Visserlaan in Naarden bevindt zich, verscholen in het groen, aan de rand van de Karnemelksloot het Vogelhospitaal van het Vogelopvangcentrum Midden-Nederland. De oorsprong daarvan ligt in 1957 toen Barend van Ingen beheerder werd van het Vogelasiel Naarden. De opvang bevond zich in zijn achtertuin. Inmiddels zijn we zestig jaar verder en is er heel veel veranderd. Tijd dus voor een update. Hiervoor heeft een interview plaatsgevonden met Kees Tegelberg, waarnemend voorzitter en Erik Bruinning, de huidige beheerder.

Kees Tegelberg en Erik Bruinning

Waarom is er een Vogelhospitaal?

Kees: Het Vogelhospitaal heeft tot doel de in het wild levende inheemse vogels in het verzorgingsgebied op te vangen, te

verzorgen en te revalideren. Het areaal dat bestreken wordt omvat de provincie Flevoland en de Gooi- en Vechtstreek. Het gaat vaak om soorten met verwondingen, die van diverse aard kunnen zijn. Herstelde niet gedomesticeerde vogels worden weer uitgezet. Voorwaarde hierbij is, dat een zelfstandig leven in de natuur haalbaar wordt geacht voor de vogel. Het Vogelhospitaal is in de loop der jaren uitgegroeid tot een professionele organisatie. Het wordt gerund door een operationeel team, dat geleid wordt door de beheerder. Jaarlijks worden meer dan 5500 vogels opgevangen, waarvan de meeste weer vrijgelaten kunnen worden. Het aantal vogels dat wordt opgevangen

Figuur 1. Het officiële verzorgingsgebied.

groeit nog steeds.

Als opmerking wordt door Erik toegevoegd, dat het gebied waaruit vogels naar het Vogelhospitaal worden gebracht zich voortdurend uitbreidt. Zo komen tegenwoordig ook vogels binnen uit Harderwijk, de Gelderse Vallei, en Ede/Wageningen. De oorzaak daarvan is een tekort aan locaties waar de vogels in die omgeving kunnen worden opgevangen.

Hoe is alles wettelijk geregeld?

Kees: Wilde vogels vallen onder de Wet Natuurbescherming. Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Regionale Uitvoeringsdienst van de provincie Noord-Holland) is er verantwoordelijk voor, dat de hierin opgenomen bepalingen worden nageleefd. Wij hebben een ontheffing voor het houden van (lees: onder zich hebben) wilde vogels. Dit houdt in, dat we een ministerieel erkende vogelopvang zijn. Iedere vijf jaar worden wij getoetst, om na te gaan, of er nog wordt voldaan aan het gestelde kwaliteitsprotocol van het Ministerie van Economische Zaken.

Wie zorgen ervoor dat gewonde dieren bij jullie terecht komen?

Erik: In 90% van de gevallen gebeurt dat door dierenambulances. In de overige gevallen betreft het meestal particulieren.

Wat zijn de oorzaken, waardoor vogels kwetsuren hebben opgelopen en terecht komen bij het Vogelhospitaal?

Erik: In het broedseizoen gaat het vooral om verstoorde broedsels van nog niet vliegvlugge jongen. Dat zijn vogels, die net uit het ei zijn gekropen of halfwas vogels, die dan door de vrijwilligers met regelmaat (soms elk uur) moeten worden gevoerd. Ook net uitgevlogen jonge vogels worden veel gebracht. Hieronder nogal wat exemplaren, die door toedoen van katten gewond zijn geraakt. Slachtoffers van maai- en oogstwerkzaamheden komen ook nog steeds voor. Verder veel aanvaringslachtoffers door transparante

foto 1
Vogels die worden losgelaten krijgen een ring om een poot voor onderzoek.

voorwerpen, zoals ramen. Maar ook bijvoorbeeld knobbelzwanen, die een aanvaring met een trein overleefden. En zo zijn er nog wel meer categorieën te noemen. Helaas kunnen we tegen ziektes, zoals vogelpokken, usutu virus en vergiftigingen weinig uitrusten.

Waar gaan de herstelde vogels naar toe?

Erik: Het is helaas ondoenlijk die weer los te laten bij de plekken waar ze gevonden zijn. Zo gauw ze weer zelfstandig zijn krijgen ze de vrijheid in het dichtstbijzijnde leefgebied, dat overeenkomt met de eisen, die de soort daaraan stelt.

Wat gebeurt er met kansloze vogels?

Erik: Bij aankomst wordt beoordeeld of er een goede kans is op genezing. Zo niet, dan wordt de vogel geëuthanaseerd. Heel soms komt het voor dat een vogel wordt uitgezet en daarna onmiddellijk weer terugkeert naar Naarden. Zo'n geval is Mekker, een blauwe reiger, die vrij rondvliegt, maar rond blijft hangen bij het Vogelhospitaal. Dode vogels worden vaak opgestuurd naar het Dutch Wildlife & Health Center in Utrecht. Daar worden die vogels onderzocht op ziekten, waaronder het usutu virus, dat op kan treden bij o.a. merels.

Er komt bij zoveel behandelde vogels heel wat administratie kijken. Er zal bijvoorbeeld aan allerlei instanties verantwoording moeten worden afgelegd. Kunnen jullie daar wat meer over vertellen?

Kees: Mijn deel van dit onderwerp is het in

(Engbert van Oort). Daarna worden ze vrijgelaten. Hoeveel zijn er dat?

Kees: foto 1 Het aantal varieert, maar het gaat jaarlijks om enkele honderden vogels.

De terugmeldingen vertellen ons onder andere iets over hun overlevingskansen. Verder bijvoorbeeld waar en hoe ze zijn aangetroffen, wanneer er een melding van een dood of levend exemplaar is doorgegeven aan het Vogeltrekstation in Wageningen. Een voorbeeld is de melding van een jonge kleine mantelmeeuw, die

foto 2.
Zelfs net uitgekomen vogels worden grootgebracht.

op 1 september 2015 geringd werd in het Vogelhospitaal en daar werd losgelaten. Deze vogel is daarna kennelijk op trek gegaan. Iets meer dan twee maanden later - op 10 november 2015 - is hij dood aangetroffen langs een weg bij Costa di Camparica in Portugal. Dit is op een afstand van 1899 kilometer van het asiel.

Hoeveel mensen werken er in het Vogelhospitaal?

Erik: Er is een professioneel team van vier vaste krachten. Ik ben er daar een van en met het hoofd diervoorzorging wordt leidinggegeven aan het Vogelhospitaal. Verder is er nog een vrijwilligersgroep, in leeftijd variërend van 15 tot 80 jaar. Dit zijn mensen die het fijn vinden om met vogels te werken en die met regelmaat komen helpen. In totaal gaat het om zo'n 20 personen, die na een inwerkperiode meestal zelfstandig de vogels kunnen verzorgen. Dit is ook nodig, want niet elke soort is hetzelfde qua benadering en voedselverstrekking. foto 2
Werken met vrijwilligers vraagt wel om een adequate begeleiding.

Met het overeind houden van het Vogelopvangcentrum zijn enorme kosten gemoeid. Hoe lukt het om de financiën die daarvoor nodig zijn bij elkaar te krijgen?

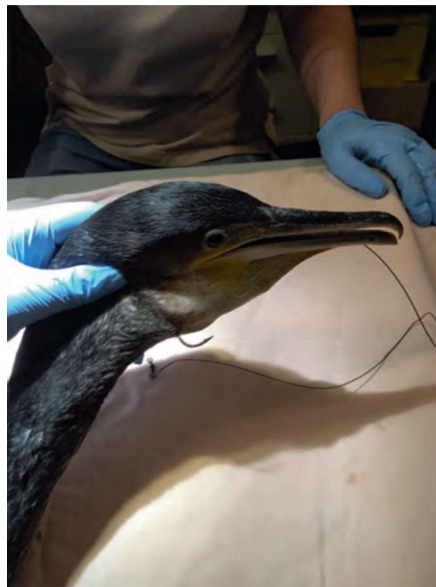
Kees: We zijn voortdurend op tal van

fronten bezig. Men kan bv. online doneren. Onze donateurs zorgen voor een vaste bron van inkomsten. Daar kun je er niet genoeg van krijgen. Zij krijgen als tegenprestatie enkele keren per jaar een nieuwsbrief toegestuurd. Daarin kan ook geadverteerd worden door bedrijven. We worden ook ondersteund door vaste sponsors en door de Stichting Dierenlot. Ook ontvangen we af en toe legaten. Periodieke schenkingen komen eveneens voor. Onze webwinkel (met aantrekkelijke artikelen) zorgt eveneens voor extra inkomsten en zo ook de marktkraam, waarmee we ons presenteren op diverse manifestaties.

Heeft het eigenlijk wel zin om vogels weer op te lappen? Er zijn mensen die het nut daarvan niet inzien.

Erik: Door menselijk handelen wordt nogal wat leed veroorzaakt. Een vogel die het daardoor moeilijk heeft laat je toch niet verpauperen?

Nut heeft het zeker; vogels worden niet voor niets beschermd. Alleen al in de afgelopen zeven jaren hebben we 150(!)

verschillende soorten opgevangen.

*foto 3
Aalscholver met vishaak door de keel.*

Daarvan stonden er 37 op de Rode Lijst. Soms zaten er voor de regio Gooi en Vechtstreek heel bijzondere soorten tussen, zoals een jan van gent en een kleine alk.

Wij kunnen de vogels helpen en ze in veel

gevallen weer in goede conditie in vrijheid stellen. Wij zijn in staat om vogels met botbreuken bv. in de vleugels toch weer vliegend de deur uit te krijgen. Hieronder tientallen buizerds, die zijn aangereden en daardoor breuken in de vleugels opliepen. Ook bevinden zich hier vogels onder, die gewond raken door afval dat mensen achterlaten in de natuur, zoals vistuig, plastic, draad, olie etc. *foto 3* Gelukkig zijn we in staat om in veel van die gevallen te helpen, soms met inschakeling van een in vogels gespecialiseerde dierenarts. Na de behandeling worden deze vogels soms nog wekenlang verzorgd door onze medewerkers en vrijwilligers. Als je vervolgens een vogel weer gezond kan uitzetten, is dat de mooiste beloning! Uit het bovenstaande blijkt, dat er grote inspanningen en deskundigheid door de medewerkers worden verricht om de vogels er weer bovenop te krijgen. Tenslotte nog een verzoek.

**Steun ons met een eenmalige gift.
Of wordt donateur.
Of meld je aan als vrijwilliger.**

Kijk op onze website www.vogelasiel.nl hoe u ons verder nog kunt helpen en ondersteunen!

Beste vogelaar

We hebben als Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken een actief 2018 achter de rug en kijken uit naar het - zo mogelijk nog mooier en vogelrijker - nieuwe jaar 2019.

In elk geval een mooie reden om elkaar als leden van de Vogelwerkgroep te ontmoeten tijdens een gezellige en informele

nieuwjaarsbijeenkomst.

Hiervoor nodigen wij jou van harte uit op

donderdag 10 januari om 20.00 uur

in onze inmiddels vertrouwde Infoschuur Het Gooi (Naarderweg 103, 1217 GL Hilversum).

Lekkere hapjes en drankjes zijn vanzelfsprekend en de zaal is vanaf 19.30 uur open.

Kom jij ook?

Huub Casander (secretaris)
Egbert Leijdekker (penningmeester)
Ton van den Oudenalder (communicatie)
Wouter Rohde (ledenactiviteiten)
Piet Spoorenberg (voorzitter)